

wijziging van het wettelijke raamwerk van de organisatie.

BESLUIT 4 EN 5: HET VERVANGEN VAN DE EUROPOL CONVENTIE DOOR EEN RAADSBSLUIT

Hoewel een aantal delegaties ook op niveau van de Ministers erop gewezen hebben dat de discussie eerder moet georiënteerd worden naar het "operationaliseren" van EUROPOL heeft het Raadssecretariaat toch bekomen dat voor januari 2008, of kort nadien, zal beslist worden of al dan niet de huidige Europol conventie dient vervangen te worden door een Raadsbesluit zoals voorzien in artikel 34(2)(c) VEU.

Indien die optie wordt weerhouden dient een debat te worden gevoerd hoe en onder welke voorwaarden de Conventie kan worden afgeschaft.

P. ZANDERS

GEZICHTEN HERKENNEN, OP HET EERSTE GEZICHT EENVOUDIG

1. De politie moet dagelijks werken met slachtoffers en/of getuigen om, naar aanleiding van het opsporen van onbekende daders van misdrijven, te proberen beelden van daders op te roepen en deze in voorkomend geval te herkennen.

De voornaamste elementen hierbij zijn:

- de graad en kwaliteit van herinnering bij het slachtoffer/getuige;
- de mogelijkheid tot reproductie (beschrijving) van de verdachte;
- de kans op herkenning.

2. Determinerende elementen

2.1 BIJ DE EERSTE VASTSTELLINGEN

Vooraf mogelijke contaminatie van het geheugen moet vermeden worden. Het is de zaak van de politiediensten om, bij ernstige delicten waarbij één of meerdere daders op te zoeken zijn, zo snel mogelijk een goede beschrijving te verkrijgen van de op te zoeken dader(s). De eerstelijns politie wordt bij bevraging van getuigen en/of slachtoffers al onmiddellijk geconfronteerd met een fenomeen dat meerdere slachtoffers en/of getuigen zijn, nl. de contaminatie in

het geheugen van de waarneming door de gesprekken tussen slachtoffer(s) en getuige(n) die spontaan ontstaan zijn onmiddellijk na het strafbare feit. Zij krijgen dan als het ware een hybrideherinnering. Op zich is dit niet erg als het over de juiste informatie gaat; het is echter nefast wanneer foutieve informatie van de ene partij op de andere partij overgaat en later wordt medegedeeld aan de politiediensten. Ook gebeurt het dat bij omstaanders/ bijstanders elementen van het fysieke voorkomen en van de kledij van de verdachte(n) gaan verwarren met elementen van onschuldigen die ook ter plaatse aanwezig waren.

2.2 GEDURENDE HET VERDER ONDERZOEK

Iedereen filtert voortdurend zijn/haar waarnemingen. Ijkkpunten die de mens sturen bij het onbewust "scherp stellen" van waarnemingen zijn ingegeven door o.a. opvoeding, cultuur, opleiding, ervaringen, beroep en religie.

Bij traumatische gebeurtenissen kunnen bijzondere effecten optreden, zoals:

- het wapen-focus effect, waardoor de betrokkenen vaak zeer weinig over de verdachte kunnen mededelen;
- het vlucht- of vechtsyndroom, waardoor diegenen die zich verzetten of overwegen het te doen, een veel betere beschrijving kunnen geven van de agressor dan diegenen die alleen maar trachten zo vlug mogelijk aan de agressie te ontkomen;
- de anamnese van een misdrijf, waarbij slachtoffers die in opbouw van het delict een meegaande rol vervullen (vb zedendelicten) een zeer goede beschrijving kunnen geven;
- andere variabelen, zoals: leeftijd, klimatologische omstandigheden, dag/nacht, eigen ras,...

3. De opsporingsconfrontatie en de bewijsconfrontatie.

Opsporingstechniek

3.1 DE ROBOTFOTO (COMPOSITIEFOTO)

Deze foto wordt gemaakt door specialisten en moet zo vlug mogelijk na de feiten worden opgesteld, rekening houdend met de emotionele/medische toestand waarin het slachtoffer/getuige zich bevindt.

De foto kan verspreid worden via politiekkanalen en door de media. Gespecialiseerde politiediensten kunnen via beeldvergelijking zoeken in hun fotobestanden.

3.2 DE FOTO-INZAGE OF FOTOCONFRONTATIE.

Een opsporingsconfrontatie zal meestal starten met een foto-inzage. Belangrijk is dat alle foto's aan dezelfde presentatienormen voldoen en het respecteren van een gedragscode voor de politiemensen om beïnvloeding te vermijden.

3.3 DE OSLO-CONFRONTATIE, DE LINE-UP, DE MEERKEUZECONFRONTATIE, DE SPIEGELCONFRONTATIE

Het gaat steeds om dezelfde techniek en meer en meer is de terminologie "Oslo-confrontatie" veralgemeend geworden, te definiëren als:

"Het ten behoeve van de waarheidsvinding laten observeren van een persoon door een andere persoon, om vast te stellen of die persoon herkend wordt als betrokken bij een strafbaar feit of daarvan kan worden uitgesloten".

Het kan gaan om een éénpersoonsconfrontatie (vb verdachte/dader of getuige. Uiteraard kan dit enkel maar een ondersteunend gegeven zijn bij andere onderzoeksgegevens. onmiddellijk na het misdrijf).

Bij een Oslo-confrontatie wordt het confrontatie-subject (= mogelijke verdachte) in een rij geplaatst met andere personen die qua fysionomie, leeftijd, ras en algemeen voorkomen (bv. kledij) gelijkend zijn met het confrontatiesubject. Dit vergt een belangrijke voorbereiding vanwege de onderzoekende politiedienst en moet volgens een strikte procedure uitgevoerd worden. Het is dan ook te betreuren dan hiervoor nog geen uniforme gedragsregels zijn uitgewerkt, hoewel enkele korpsen zoals de lokale recherche Antwerpen een heuse expertise hebben opgebouwd. Een bijzonder probleem is ook het rekruteren en eventueel vergoeden van figuranten.

4. Besluit

Confrontaties behoren tot het dagelijkse politiewerk. Aangezien er in België geen enkele regelgeving bestaat op dit terrein is uniformiteit betreffende methodiek en procedure onbestaande. Uiteraard hebben de politiediensten een

expertise opgebouwd waarbij objectiviteit en waarheidsvinding centraal staan. Een richtlijn van de gerechtelijke overheden is echte een voorwaarde voor de zo nodige kwaliteitsbewaking.

D. ROMBOUTS

INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT

INTERNATIONALE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN: REGELGEVING

1. Secundaire rechtshulp in strafzaken

Sinds kort zijn twee nieuwe samenwerkingsverbanden mogelijk in het raam van:

- *de Wet van 1 juli 2006 tot invoeging in de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen van een nieuwe Titel VI betreffende kamers {sic} belast met de vervolging van de misdaden gepleegd onder het regime van democratisch Kampuchea (B.S. 2 augustus 2006; kamerstukken 51-2306/1 e.v.).*
- *de Wet van 1 juli 2006 tot wijziging van de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen, en tot invoeging in deze wet van een nieuwe Titel V betreffende het Speciaal Tribunaal voor Sierra Leone (B.S. 28 juli 2006).*

Beide wetten streven hetzelfde doel na, nl. de juridische basis leveren op grond waarvan België voortaan rechtshulp zal kunnen bieden aan het Speciaal Tribunaal voor Sierra Leone en aan de bijzondere kamers belast met de vervolging van de misdaden gepleegd onder het regime van democratisch Kampuchea (zie vorige rubriek, *Panopticon*, 2005, p. 74-77 met beknopte bibliografie). Deze jurisdicties verschillen immers fundamenteel zowel van het Internationaal Strafgerechtshof als van de *ad-hoc* tribunalen voor ex-Joegoslavië en Rwanda, zodat de wet van 29 maart 2004 ontoereikend bleek.